

ter da se nahaja v obupnem položaju, niso posebno verjetne, če je verjeti nekaterim listom. Bojna vrsta je dolga do 200 kilometrov in pri taki razdalji je popolno obkoljenje nemogoče. Taki manevri zamorejo za napadaleca postati bolj nevarni, kakor za branitelja, ker oni deli svoje sile in se s tem izpostavlja nevarnosti demnih porazov. V tej vojski ostane glavna stvar za način vojevanja: obojestransko razmerje sil. Ako imajo Japonci res dvakrat več vojakov ko Rusi, potem osredotočijo na točki, na kateri mislijo napasti, lahko nasproti Rusom 10 krat več sil ko Rusi, a to pri današnjem modernem orožju ne podaja nikakega zagotovila ako branitelj dobro strelja.

Japonci so te dni prodirali po Kirinski cesti. Imeli so tri bataljone, štiri eskadroni in dvanajst topov. Ruski oddelek 1000 mož se jim je ustavil v bran in dasiravno so se morali Rusi premoči umakniti, vendar so prizadeli Japoncem velike izgube.

Znano je, da se pripravljajo Japonci, da oblegajo Vladivostok in so v ta namen že pričeli s pripravami. Šesti trdnjavski artilerijski polk je že došel iz Kronštata v Vladivostok ter dobil nalogo, da gradi nove utrdbe in popravlja že obstoječe utrjene pozicije. Tudi inženirski vojski so dobili v zadnjem času mnogo ojačenj.

Kakor se „Novemu Vremenu“ brzojavlja iz Vladivostoka, je admiral Birilev dne 15. t. m. pregledal pristanišče in tamkaj usidrano vojno brodovje ter izročil vsemu vladivostokskemu prebivalstvu v carjevem imenu najiskrenejše pozdrave s pozivom, da naj zastavijo vse svoje moči, ako bo potreba, v obrambo trdnjave. V okolici Vladivostoka je vse mirno.

General Linevič sam poroča, da so Japonci v severni Koreji jeli prodirati proti Vladivostoku. Iz Londona pa se poroča, da prodira general Hazegava, ki se je s svojo vojsko izkrcal koncem aprila v Genzanu, proti zalivu Posjet in se mora že nahajati v bližini reke Tumen. Vsak čas se pričakuje, da dojdejo važna poročila o hudih bojih ob reki Tumen. Armada generala Hazegave šteje baje 100.000 mož. Čim osvoji zaliv Posjet, bodo Japonci jeli tamkaj izkrcavati oblegovalne topove in nove voje.

Tako bomo morda že kmalu poročali, da Japonci že oblegajo Vladivostok. Po naših mislih jim pa ne bo šlo preveč dobro, ker Rusi so se dobro pripravili in utrdili. Vladivostoka trdnjava je mnogo bolj utrjena nego Port Artur. Tudi je dobro preskrbljena s streljivom in živili. Tudi so čete spočite in že vse navdušene za boj.

Po slovenskem okraju je pa odmevalo od logov do logov, od vasi do vasi edina beseda: „zmaga“. Kakor nekdanj, ko so naši dedje premagali sovražnika, tako je bilo tudi sedaj vse veselo. Sedaj še-le se je videlo, kako uslugo so prinesli volilci s svojim značajem Sloveniji. Celi okraj se je prebudil. Prišli so na sled raznim sleparijam in dosedanjemu načelniku so prodali vse in ga djali pod ključ.

„Bog ve, ali je vlovil moj groš za vrv“ se je bahal Logar. „Sedaj bi ga bil menda potreben. Ali za vse nisem imel denarja pri sebi. Kravo bi pa rad prodal, ako bi se prišli oglasiti in rekli: „stric Ludvik, groš za vrv, bogme niman nič... primojdunaj, da bi...“

Zvedelo se je, to seveda tudi Ivanka, kako je nagovarjal Matej očeta, naj voli narodno. In sedaj so še ga jeli bolj čislati.

Matej se je pa čutil srečnega in zadovoljnega...

Z Ivanko, ki mu je prva čestitala, da je postal takov rodoljub, je postal največji prijatelj. Na tihem je mogel priznati, da ga je le njeni globoki pogled in njen mirni značaj rešil prepada in ga spravil na pravo pot. Dober angelj varuh...

Marsikdo si misli, da oni, ki je miren, ki je tako rekoč nepoznan in brez velikega pomena v življenju in borbi za domovino, da tak nemore storiti ničesar. Vendar se v takih dušah

Politični ogled.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani. Naučni minister dr. Hartel je v proračunskem odseku dne 22. t. mes. na besede poslanca Robiča odgovoril, da je vlada pripravljena ustanoviti polagoma vseučilišče v Ljubljani in da bo takoj pričela potrebne poizvedbe in pogajanja. To bi torej bili prvi resni koraki, da dohimo Slovenci svoje vseučilišče. Osupnilo pa je vse Slovence, ker je naučni minister Hartel izjavil, da so nekateri Slovenci želeli, naj se na ljubljanskem vseučilišču predava nemški. Gotovo je, da so bili ti „Slovenci“ kranjski liberalci, neki list imenuje celo ljubljanskega župana Hribarja. Skoraj neverjetno!

Srbi na Slovenskem. Dne 13. julija bo krenilo več Srbov iz Belgrada na izlet na Slovensko. Izleta se udeleži cvet belgradskega razumnštva in najuglednejši belgradski meščani. Pot bo trajala 4 dni, posetili bodo tudi Ljubljano. V Belgradu se vse živo zanima za ta izlet, katerega Srbi vračajo Slovincem, ki so obiskali Belgrad ob priliki kraljevega kronanja. Predlog, naj se priredi ta pohod, je stavil Slovenec Janko Vukasovič, pehotni podpolkovnik in poveljnik belgradske žendarmrije; a poleg njega se trudijo za lepo prireditvev gospodje dr. Jovan Cvijič, profesor geografije na belgradskem vseučilišču, Milutin Stepanovič, član glavne kontrole, trgovec Marko Vuletič (Stibilj) in urednik „Politike“ Slovenec Vladislav Ribnikar. Za izlet se je prijaviло večje število srbskih častnikov in dam. — Ob priliki odkritja Prešernovega spomenika se bo organiziral še večji izlet v Ljubljano.

Avstrijske vojaške priprave v južnih Tirolah. „Corriere della Sera“ poroča iz Ale o velikih vojaških pripravah. V Trento so pripeljali mnogo topov in jih spravili v trdnjave Doss Trento, Lardare, Giudicario in v trdnjave, ki stražijo ceste ob strani jezer Levico in Caldonazzo. V Carvari (na Ladin-skem) so napravili veliko zalogo orožja, živil pa v Valarsi (na cesti iz Rovereda v Vicenzo na Laškem). V ta okraj so prišli častniki, da proučujejo, kako zgraditi trdnjave, ki naj zapró pota. Ravnotako skupljajo orožje in živila v Colle Santa Lucia, v Livinallongo in v visoki planini Cordevole, par korakov od italijanske meje. Vzlic preklica se bodo vršile avgusta meseca vojaške vaje v Valle di Ron. V Romenu zidajo stanovanje za cesarja, v Carvenu pa za nadvojvodo Evgena.

često skriva velik duh, ona moč, ki vžiga sama in vspodbuja nehote druge do dela... Ali mi poznamo premalo take značaje... nočemo jih poznati.

V Ivankini duši je pa večkrat vstajala podoba Matija, posebno, ako je bila sama. Zastonj se je trudila, da si jo iztrga. Ali kar priplava, kakor tihotapec v srce človeka, to ostane. Nobena, še tako kruta sila je ne iztrga, še manj pa zatre.

Med seboj sta sicer govorila same navadne stvari in snovala kake načrte. Čutila sta pa, da jima bije srce močnejše, da hočejo usta govoriti vse kaj drugega. — Ali nista se drznila.

Konečno pa sta premagala tudi to bojazen, in zaupala sta si svoji sreči, ki sta se našli tako čudnim potom in povsem mirno.

In bila sta srečna... popolnoma srečna...

IV.

Nekaj let je preteklo.

V oni gostilni, kakor pred leti, so zopet sedeli možakarji, med njimi tudi Gorjak in pa župan Kalin.

„Danes so ju drugikrat vrgli!“ reče Logar in sprazni kupico na dušek. „Pred leti bi si ne mislil tega.“

„Nas nobeden“, reče Možgan. „Pa se je tudi predrugičil tvoj Matej, da je veselje. In tvoja Ivanka, Gorjak, tudi ni kar tako. Blagor jim, ki imajo take otroke.“

Dopisi.

Sv. Ilj v Slov. gor. (Nemško rogoviljenje.) Nesrečna Šentkungota, kaka nenadomestljiva izguba te je zadela! Leta in leta so te osrečevali veliki sinovi slavni slovenjgoriških in drugih Germanov in „nemški bogovi“ so rosili na tebe blagoslov edino zveličavne nemške kulture! Ali zdaj je vse proč! Zapustili so te in se preselili v Šent Ilj, in še hočejo njega osrečiti. Lepi Št. Ilj pa jim hoče biti bolj hvaležen; naučiti jih hoče zato najprej tega, kar je potrebno najprej vsakemu tudi najbolj priprostemu človeku, namreč dostojnega obnašanja. Pretečeni teden so zopet prišli. Obnašali so se že bolj spodobno; niti bajlali niso tako po živinsko kakor je bila njih navada. Samo pri odhodu naj še tudi ne pozabijo, da so ljudje in da so na tujih tleh. Takrat namreč vsikdar tako grdo tulijo, slišijo se tako divji glasovi, da v bližini nikdo ne more spati. Motenje nočnega miru je po postavi prepovedano. Ali tega ne ve slavno šentiljsko županstvo?! Mislimo, da bomo sčasoma vse skupaj naučili dostojnosti. Šaj so zdaj že celo slovensko pesem iz bližine z velikim spoštovanjem tiho poslušali; da, še celo nekega „Slovenca“ niso vrgli na cesto, ki je po nepriliki zašel med nje. To je lepo!

Kaj se je tam govorilo, tega pred javnostjo ne upamo povedati. Neslani Boštjan ali Vastjan je strastno udrihal po Slovincih. Še je pač mlad, brez skušnje, zato pa se ne more kaj pametnega od njega zahtevati. Naj še le gre v šolo; pouka je še silno potreben. Če bi se bil kdaj kaj naučil, bi moral vedeti, da Št. Ilj ni bil nikdar nemška posest, ampak da so tukaj in še veliko dalje proti severu in zahodu prebivali Slovenci. Torej, ljubi Boštjan, le knjige v roke in malo med ljudstvo pogledati; s samim žveplom se dandanes ne pride več daleč, niti v državni zbor ne. Seveda so mu komiji in učitelji ploskali. Posebno se je Sadu, nadučitelj slovenske šole, čutil med govorom presrečnega pod vsenemško frankfurta-rico. Mogočno mu je vskipela kranjska kri in gromovito je zaklical: hajl, Boštjan! Še le ko je prespal velikanskega „nemškega“ mačka, se je z grozo spominjal, kako gorostasno nemnost je zopet storil; tako ga vsikdar potem k dobremu opominja njegova vroča slovenska kri. Vsega pač ni mogoče dopovedati, kar se je še tam kvasilo.

Zažgali so tudi kres. Kakšna nespamet in nevednost! Berite zgodovino vseh nemških narodov, nikjer ne boste našli kresov; pač pa je to že starodavna slovenska navada, o kateri poročajo tudi nemški zgodovinarji. Pri

„Prav res sem vesel, da je tako vse prišlo. Ali ne prijatelj, Gorjak? Za starega bova, pa nič ne de.“

„Seveda. Ako bi se ne strinjaj, bi ne privolil. Pa morala sta se že precej dolgo rada videti“, meni Gorjak.

„Kaj pa“, reče Logar in začne mežikati, „to sem samo jaz vedel in molčal, seveda. Vidiš, in tako je izteklo vse na dobro. Nimamo tujega gospodstva, imamo slovensko uradovanje, slovenske uradnike, vse slovensko vse domače. In povrh še gostijo in ni vrag, da bi človek ne bil vesel.“

„Zelo smo napredovali“, trdi Možgan. „Ne, da bi se hvalil; ali če pogledamo v šolo. Vse se uči nekako vspešno in razumejo tudi nekaj več kakor prej. Prej so nam dajali ljudi za učitelje, ki so bili, ali drugače za nič, ali pa je bilo njih glavno delo nemškutarjenje. In deca je bila kar divja. Če se pa je kdo znašel, da se je zavedel svojega poklica in da je rojen Slavjan, so ga hitro spravili. Saj veste, kako se je godilo z učiteljem Alojzom M., ker je preveč pomagal ljudstvu. Sedaj?... Vse cveti, kakor majnika v naravi, cel okraj je drugačen. Ni več slišati o krivicah in nasilju ali kaj podobnega. Vsak se giblje prosto in veselo.“

„Ko bi že prej napravili tako, bi bilo sedaj pa boljše. Sedaj sem prepričan, da si člo-